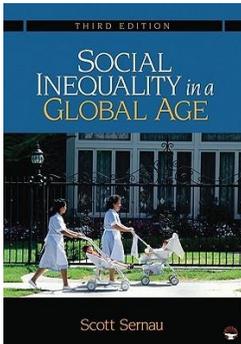

บทปริทัศน์หนังสือ
Social Inequality in a Global Age
โดย Scott Sernau

เพ็ญณี กันตะวงษ์ แนนรอท¹

Sernau, S. (2010). *Social inequality in a global age*. SAGE Publications.

จำนวน 359 หน้า ปกแข็ง

ISBN 978-1-522-0540-3

Professor Sernau ได้จัดทำตำราที่ให้ทั้งความชัดเจนและความท้าทายต่อผู้ที่สนใจศึกษาในเรื่อง “ความไม่เสมอภาคทางสังคม” (Social Inequality) ความน่าสนใจของตำราเล่มนี้ไม่เพียงแต่การวางชื่อเรื่องที่ใช้คำว่า “Social Inequality in A Global Age” แต่การนำเสนอเนื้อหาของตำราเล่มนี้ยังประกอบด้วย การวางรากฐานของความคิดให้กับผู้อ่านที่เป็นลักษณะ Linear เริ่มจากส่วนที่ 1 คือ Root of Inequality โดย Professor Sernau ย้อนความถึงข้อโต้แย้งเรื่อง “inequality” ในสมัยประวัติศาสตร์ในบทที่ 1 The Great Debate โดยให้ผู้อ่านได้ทราบถึงที่มาของความเชื่อที่นำมาสู่การจัดการทางสังคมที่ย้ำเน้นให้ความไม่เสมอภาค เป็นความถูกต้อง โดยได้กล่าวถึงกษัตริย์ของ Babylon ในปี ประมาณ 1750 B.C. ซึ่งเป็นผู้ปกครองที่กำหนดกฎหมาย บทบัญญัติ รัฐธรรมนูญหรือ “constitution” ให้กับอาณาจักร โดยครอบคลุมถึงเรื่องสิทธิและหน้าที่ของประชาชน แต่กษัตริย์ผู้นี้ก็ไม่ได้มองว่าประชาชนของพระองค์เกิดมาเท่าเทียมกัน เมื่อถึงจุดนี้ Professor Sernau ได้ยกข้อเปรียบเทียบถึงกรณีที่สะท้อนความไม่เท่าเทียมกันที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันให้ผู้อ่านได้คิดวิเคราะห์

ในช่วงเวลาดังกล่าวข้างต้น ตำราได้กล่าวเสริมถึงการเกิดระบบวรรณะ (Caste System) ในประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นช่วงเดียวกับที่กษัตริย์ Babylon ใช้กฎหมายเรื่องความไม่เท่าเทียมกันในสังคมให้ผู้อ่านได้เห็นตัวอย่างและประเด็นข้อคิด ครอบคลุมไปถึงความเชื่อและข้อปฏิบัติในสังคมต่าง ๆ รวมถึงการนำสู่ความไม่เท่าเทียมกันที่มีอยู่ในทางปฏิบัติของแต่ละศาสนา พร้อมทั้งหยิบยกคำกล่าวของนักปรัชญาที่ย้ำเน้นให้เห็นว่าความไม่เท่าเทียมกัน โดยเฉพาะระหว่างคนรวยและคนจน หญิงและชาย เป็นสิ่งที่มีมาช้านาน Professor Sernau

¹ รองศาสตราจารย์ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เรียกส่วนนี้ว่า The Great Debate และเมื่อจบตอน Professor Sernau ได้ใช้ตารางวิเคราะห์สรุปเปรียบเทียบก่อนจะกล่าวถึงประเด็นต่อไป โดย Professor Sernau เรียกส่วนต่อไปว่า The Sociological Debate ซึ่งกล่าวถึงนักปรัชญา นักการเมือง นักเศรษฐศาสตร์ และนักสังคมวิทยาที่สำคัญและข้อโต้แย้งของท่านเหล่านั้น ได้แก่ ข้อคิดของ Marx and Engels (ซึ่งเป็นแนวคิดในช่วงกลางศตวรรษที่ 19) Professor Sernau ชี้ให้เห็นว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการโต้แย้งที่สำคัญในเรื่องของความไม่เสมอภาคทางสังคม ลักษณะของการนำเสนอข้อโต้แย้งภายใต้ The Sociological Debate เป็นการเชื่อมโยงความคิดที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจและจับประเด็นหลักของการเกิดความไม่เสมอภาคในสังคมได้อย่างชัดเจนและกระตุ้นความคิดของผู้อ่าน ตัวอย่างเช่น เมื่อกล่าวถึงแนวคิดของ Marx นั้น Professor Sernau ได้ตีแผ่ความคิดหลักของ Marx และชี้ให้เห็นว่า Marx ได้รับอิทธิพลจากนักปรัชญา เช่น Hegel ผู้มีความเชื่อใน “dialectic” ขณะเดียวกัน ได้โยงประเด็นให้เห็นความเชื่อของ Marx ที่เชื่อในเรื่องของเศรษฐกิจและชนชั้นทางสังคม ดังนั้นเมื่อ Hegel เชื่อในเรื่องของความคิด “ideas” (A thesis and an antithesis) Professor Sernau ชี้ให้เห็นว่า Marx ไม่ได้ต่อต้านแนวคิดของ Hegel แต่ Marx เชื่อว่า dialectic ที่แท้จริงไม่ใช่การต่อสู้ดิ้นรนทางความคิด แต่เป็น “การต่อสู้ดิ้นรนระหว่างเศรษฐกิจชนชั้น” Professor Sernau ชี้ประเด็นหลักของการแบ่งกลุ่มทางสังคมด้วยการนำวลีหลัก เช่น “social relation of production” ซึ่งหมายรวมถึงกลุ่มชนชั้นทางสังคมที่มีอยู่ในกระบวนการทางเศรษฐกิจ ในระหว่างที่บรรยายถึงกรอบความคิดของ Marx Professor Sernau จะเริ่มโยงถึงภาวะการณ์เกิดของชนชั้นทางสังคมในยุคกรีกและโรมันให้เห็นด้วย และยังโยงไปถึงวิธีการเกิดชนชั้นทางสังคมจากระบบศักดินาสวามิภักดิ์ และศาสนา (church) การเกิดกลุ่มคนที่ต่างจากขุนนางและชาวนา เป็นชนกลุ่มน้อย แต่มีความโดดเด่นในด้านการค้า ซึ่งสมาชิกกลุ่มนี้ Marx จะเรียกว่า “bourgeoisie” ซึ่งกลุ่มนี้ทำให้อำนาจของกลุ่มศักดินาสวามิภักดิ์อ่อนลง และกลุ่มนี้เองกลายเป็นกลุ่มที่มีอำนาจในลักษณะอภิสิทธิ์ชนในสังคมขึ้น การเกิดของกลุ่มนี้ไม่ได้เริ่มต้นมาจากการเป็นเจ้าของที่ดิน แต่มาจากผลผลิตของระบบอุตสาหกรรม ซึ่งระบบดังกล่าวทำให้เกิดคนกลุ่มใหม่ตามมาเป็นกลุ่มกรรมกร หรือที่ Marx เรียกว่า “The Proletariat” Professor Sernau ได้สรุปความให้เห็นว่า Marx เป็นผู้ชี้ให้เห็นถึงความรุนแรงของทุนนิยมที่เป็นรูปแบบที่สร้างความมั่งคั่งให้กับ “bourgeoisie” มากกว่ารูปแบบของความมั่งคั่งในสังคมที่ผ่านมา โดยได้สรุปวิเคราะห์ประเด็นสำคัญให้ผู้อ่านได้เห็นภาพและเกิดความเข้าใจในกระบวนการและความเคลื่อนไหวขับเคลื่อนของลักษณะการเติบโตของการผลิต การจำหน่ายและความมั่งคั่งซึ่งในที่สุดกลายเป็นการสร้างปัญหาให้เกิดในสังคมจากการขับเคลื่อนของตนเอง ประเด็นหนึ่งที่ Marx ชี้ให้เห็นคือ กรรมกรภายใต้ระบบอุตสาหกรรมทุนนิยม สามารถเป็นได้มากกว่ายุคก่อนอย่างมากมาย แต่เป็นผู้ที่ “มีน้อย” ข้อคิดของ Marx and Engels จึงเป็นที่มาของคำว่า “class consciousness” ในหมู่ผู้ใช้แรงงาน

ในการอภิปรายถึงแนวคิดของ Marx ต่อความขัดแย้งระหว่างชนชั้น Professor Sernau ได้ตีประเด็นในส่วนที่เป็นจุดด้อยและจุดเด่นของภาวะการณ์ขัดแย้งระหว่างชนชั้นนำไปสู่การเกิดกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ลักษณะต่าง ๆ Professor Sernau ชี้ให้เห็นว่าการปฏิวัติตามแนวทำนองของ Marx and Engels ไม่เคยเกิดขึ้นจริง เพราะการปฏิวัติที่เกิดในรัสเซีย จีน คิวบา และนิการากัว เป็นการปฏิวัติในรูปแบบเดิม คือ เกิดจากชนชั้นชาวนาเป็นหลัก แม้บางประเทศผู้นำจะเป็นผู้มีการศึกษา แต่การปฏิวัติจะเกิดกับสังคมเกษตร (agrarian societies) ไม่ใช่สังคมอุตสาหกรรม

นักสังคมวิทยาที่ Professor Sernau กล่าวถึงคนต่อไป คือ Max Weber ซึ่งเป็นช่วงต้นศตวรรษที่ 20 เช่นเดียวกับกรกล่าวถึง Marx Professor Sernau ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงแนวคิดของบุคคลสำคัญเหล่านี้

โดยชี้ให้เห็นว่า Weber ยอมรับความคิดของ Marx ในเรื่องเศรษฐกิจ ความสำคัญของความเชื่อมโยงระหว่างสินทรัพย์ที่เป็นสาเหตุของการเกิดขึ้นทางสังคม และความสำคัญของข้อขัดแย้งในสังคมที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคม (Social Change) Professor Sernau วิเคราะห์ให้เห็นว่า Weber มองงขึ้นทางสังคมว่าเป็น “life chances” ในวงการลงทุนด้านการตลาด และอำนาจความเชี่ยวชาญที่ขึ้นอยู่กับว่าคุณคนนั้นทำอะไรได้ดี โดยเป็นการแบ่งชั้นระหว่างผู้มีอำนาจกับไม่มีอำนาจ โดยจะมีระดับต่าง ๆ กันไป และตัวอำนาจจะอยู่ในแวดวงอะไร เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง Professor Sernau ขยายความให้เข้าใจชัดเจนว่า แวดวงเศรษฐกิจคือ “social class” ถ้าภายใต้แวดวงของสังคม คือ “prestige” และ “status” แวดวงของกฎหมาย Weber จะเรียกว่า “party” ดังเช่น “A political party” จากนั้น Professor Sernau วิเคราะห์เปรียบเทียบแนวคิดด้านข้อขัดแย้งตามกรอบคิดของ Weber และ Marx ให้เป็นข้อสรุปสำหรับผู้อ่าน

จากนั้น Professor Sernau ได้กล่าวถึง Emile Durkhiem ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยาที่ Professor Sernau แนะนำว่าเป็นผู้ที่มีความคิดในแนวเดียวกับ Max Weber คือ เป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับความเป็นปึกแผ่นในสังคม (นักศึกษาในทางสังคมวิทยาจะรู้ถึงแนวคิด Social Solidarity และ Social Integration) แนวคิดหลักของ Durkhiem คือ “division of labor” ซึ่งหมายรวมถึงการแบ่งหรือจัดสรรงานตามความเชี่ยวชาญของบุคคล และ “division of labor” นี้เอง เป็นแนวคิดที่เสริมหนุนหน้าที่นิยมในสังคม (Structuralism)

จากนั้น Professor Sernau ได้หยิบยกประเด็น “Conflict and Functionalist” มาอภิปรายพร้อมทั้งนำแนวคิดของนักวิชาการทั้งในประวัติศาสตร์และในปัจจุบันมาวิเคราะห์ได้เคียง Professor Sernau จบบทนี้ลงด้วยการสรุปประเด็นภายใต้หัวข้อ “Moving Beyond and The Debate: A New Synthesis” ซึ่งในส่วนนี้ Professor Sernau ได้แสดงให้เห็นถึงการวิเคราะห์อภิปรายเปรียบเทียบในประเด็นสำคัญ ๆ โดยมีฐานจากกรอบคิดที่ได้อภิปรายนำเสนอในตอนต้น ในบทที่ 2 นี้ Professor Sernau ได้กล่าวถึง The Global Divide: Inequality Across Societies ในบทนี้ Professor Sernau ได้กล่าวถึงความเคลื่อนไหว ความเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยนำสถานการณ์ในปัจจุบันของประเทศต่าง ๆ โดยไม่กล่าวแต่ในบริบทของประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น แต่มีการนำเสนอข้อมูลเปรียบเทียบความอยู่ดีมีสุข (well-being) ของคนในประเทศต่างๆในโลกพร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลวิเคราะห์ระดับการพัฒนาของประเทศกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งในด้านความยากจนและความไม่เสมอภาค ขณะเดียวกันก็ได้วางฐานคิดในประเด็น Modernization , Dependency, Neoliberalism และ World Systems และปิดท้ายของบทนี้ด้วยเรื่อง “Immigration: Seeking to cross the divide” ซึ่ง Professor Sernau ได้นำ keywords ที่นักศึกษาวเคราะห์ คือ Labor migration และ guest workers พร้อมทั้งนำเสนอกรณี The Market Paradox มาทิ้งท้ายให้วิเคราะห์ต่อไป

ในส่วนที่ 2 บทที่ 3 Professor Sernau กล่าวถึง “Dimensions of Inequality” ซึ่งครอบคลุมถึงมิติเชื้อชาติ ชนชั้นทางสังคม เพศวิถี รวมไปถึงมิติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อายุ เพศสภาพ เชื้อชาติ และศาสนา ซึ่งกระตุ้นให้ผู้อ่านสะท้อนความคิดเกี่ยวกับประเด็นเหล่านี้ในสังคมโลก ซึ่งเนื้อหาจากบทนี้จะช่วยให้ผู้อ่านวิเคราะห์ถึงกระทบที่เกิดขึ้นกับความเป็นตัวตนของตนเอง และผลที่เชื่อมโยงกับสิ่งที่ Max Weber พูดถึงในบทที่ 1 ที่เรียกว่า “life chances”

ในบทที่ 4, 5 และ 6 เป็นประเด็นรายละเอียดของ Class Privilege , Race and Class , Gender and Class ในบทที่ 7 เป็นประเด็นวิเคราะห์ Status Prestige ซึ่ง Professor Sernau ได้กล่าวถึงอภิสิทธิ์ในการใช้ชีวิตในสังคมและกล่อมเกลี้ยงดู (Socialization) และก้าวสู่บทที่ 8 ซึ่งเป็นการอภิปรายถึง Power and

Politics ซึ่ง Professor Sernau ได้นำเสนอความคิดของ Weber, Thostein Veblem และ C. Wright Mills ประกอบการยกตัวอย่างที่เป็นภาวะปัจจุบันของการเปลี่ยนวิถีการใช้ชีวิตและรูปแบบการบริโภค รวมถึงการรณรงค์อภิปรายโต้เถียงที่ทำให้เกิดการปฏิรูปด้านการเงินขึ้น

ในส่วนที่ 3 “Challenges of Inequality” ซึ่งในบทที่ 9 Moving Lip: Education and Mobility มีเนื้อหาครอบคลุมการทำ ความเข้าใจในเรื่อง Social Reproduction, Circulation Mobility, Structural Mobility, Reproduction Mobility, Immigration Mobility ประเด็นหลักซึ่ง Professor Sernau ได้นำเสนอข้อมูลสถิติของ Educational Access and Success โดยวิเคราะห์จากกรอบวรรณกรรม พร้อมวิพากษ์ประกอบสถานการณ์จริงในสภาพสังคมของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยให้เห็นถึงสภาพของความไม่เท่าเทียมกัน จากการศึกษาและการเลื่อนชั้นทางสังคม ความยากจนและตำแหน่งในสังคม นโยบายสาธารณะ และบทบาทของความเคลื่อนไหวทางสังคม Professor Sernau นำการอภิปรายโต้เถียงของการปฏิรูปการศึกษาภายใต้บริบทและนโยบายต่าง ๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกามาเสนอ

ในบทท้ายๆ (บทที่ 10, 11, 12) เป็นการวิเคราะห์การปรับเปลี่ยนนโยบายการบริหารที่มีความท้าทาย ได้แก่ การเปลี่ยนจากนโยบาย New Deal ไปสู่การปฏิรูประบบสังคมสงเคราะห์ และอื่น ๆ ที่มีมากกว่านี้ การวิเคราะห์ความขัดแย้งและการเคลื่อนไหวทางสังคม สุดท้าย Professor Sernau ได้กล่าวถึงเชื้อชาติชนชั้นทางสังคม และเพศวิถีในโลก โดยเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดความเข้าใจและโยงถึงขบวนการเคลื่อนไหวของกรรมกร (Labor movement) ขบวนการเคลื่อนไหวของสตรี (Women’s movement) ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิพลเมือง (civil right movement) และขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental justice movement) อย่างไรก็ตามก่อนจบบทที่ 12 ซึ่งเป็นบทสุดท้ายของตำรา Professor Sernau ได้ทิ้งท้ายในเชิงบวกภายใต้หัวข้อ “Happiest Place on Earth” และ “One World After All”

จุดเด่นของตำราเล่มนี้นอกจากการเริ่มต้นบทนำด้วยการปูพื้นผู้อ่านจากฐานความคิดทฤษฎีและกรอบคิดของนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ ปรัชญา และสังคมวิทยาอย่างกระชับตรงตามประเด็นหลักแล้ว Professor Sernau ยังได้สร้างทักษะการคิดวิเคราะห์และพัฒนาผู้อ่านให้มีความคิดที่มีจุดยืนของตนเอง โดยได้ให้ทำแบบฝึกหัดท้ายบททุกบท พร้อมแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมที่ชัดเจน การสรุปบทเรียนแต่ละบทของ Professor Sernau จะจบลงด้วย key points คำถามสำหรับการทบทวนอภิปราย (For Review and Discussion) และ Making Connection ซึ่งเป็นการชี้บอกแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าเชื่อมโยงความรู้ความเข้าใจกับแหล่งเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง